

Povečanje produktivnosti kmetijske pridelave z učinkovito in trajnostno rabo vode (PRO-PRIDELAVA)

Vodilni partner: Univerza v Ljubljani

Ostali člani partnerstva: Geološki zavod Slovenije; Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije; KGZS - Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto; BO - MO d.o.o., Evrosad d.o.o., Krško; Panvita d.d., Murska Sobota; Kmetija Aleš Turk, Podbočje; Kmetija Jožef Ribič, Šempter v Savinjski dolini; Kmetija Purgaj Ivan, Pernica; Kmetija Karlovček, Andraž Rumpret, Šentjernej

V sodelovanju z Agencijo RS za okolje

Tip projekta: EIP

Ukrep: Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020

Podukrep: 16.5 Podpora za skupno ukrepanje za blažitev podnebnih sprememb ali prilagajanje nanje ter za skupne pristope k okoljskim projektom in stalnim okoljskim praksam

Tematika: Učinkovita in trajnostna raba vode na kmetijskem gospodarstvu

Praktični problem:

Namakanje na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji večinoma poteka na pamet, brez uporabe informacij o ključnih dejavnikih za pravilno namakanje, t.j. lastnosti tal, potrebe rastlin, ki so odvisne od trenutne razvojne faze rastline, ter vremena. Kmetje v Sloveniji praviloma namakajo preveč, prepozno in v premajhnih obdobjih, kar negativno vpliva na produktivnost kmetijske pridelave, saj znižuje količino tržnega pridelka in tržno vrednost pridelka, glede na vložena produkcijska sredstva.

Obdobje trajanja projekta:

12/2018 – 12/2021

Višina odobrenih sredstev:

249.940 eur

SPON
Sistem za podporo odločanju o namakanju

Namen in cilji projekta

Namen projekta je v kmetijski praksi promovirati visoko produktivnost kmetijske pridelave s pomočjo trajnostne rabe vode za namakanje na kmetijskem gospodarstvu in zmanjšanje trenutnih in skupnih odvzemov iz vodnih virov za namakanje.

Pričakovani rezultati

- Vzpostaviti SISTEM ZA PODORO ODLOČANJU O NAMAKANJU (SPON) na državni ravni, ki združuje baze podatkov relevantne za optimizacijo prakse namakanja (lastnosti tal, trenutna količina vode v tleh, potrebe rastline po vodi in vremensko napoved);
- Aplicirati SPON na ravni izbranih kmetij in povečana produktivnosti kmetijske pridelave skozi izboljšano prakso namakanja jabolk, češenj, koruze, hmelja, paradižnika, krompirja, zelja in namiznega grozdja;
- Dvigniti znanje o pomenu in kompetencah za izvajanje strokovno pravilnega namakanja na ravni demonstracijskih kmetij in širše (drugih kmetij, odločevalcev, študentov, laične javnosti);
- Video z izobraževalnimi vsebinami o strokovno pravilnem namakanju in njegovem pomenu za zvišanje produktivnosti kmetijske pridelave ter trajnostno rabo vode in varstvo okolja;
- Izboljšati prepoznavnost SPON med kmeti, strokovnjaki, odločevalci, študenti, laično javnostjo.

Dosedanji rezultati projekta

- Nakupe opreme za meritve vode v tleh ter namestitve opreme na terenu.
- Terenska vzorčenja tal na partnerskih kmetijskih gospodarstvih z izvedbo meritev osnovnih lastnosti tal in z izvedbo meritev vodnozadrževalnih lastnosti tal, ki so osnova za dobro napoved namakanja.
- Usklajevanje integracije Sistema za podporo odločanju o namakanju (SPON) v kombinaciji s 5 dnevno vremensko napovedjo na Agencijo RS za okolje, ki SPON v polnosti prevzame do 12/2021.
- Izvajanje obveznih usposabljanj za partnerska kmetijska gospodarstva.

Predvidene aktivnosti

- Aplicirati SPON na ravni izbranih demonstracijskih – **v letu 2020**
- Izobraziti kmete za uporabo SPON, katerega glavni rezultat bo dobro delujoč sistem SPON, pravilno izvajanje namakanja in posledično povečanje produktivnosti kmetijske pridelave za zmanjšanje vpliva namakanja na okolje – **v letu 2020 in 2021.**
- Organizacija izobraževanj v obliki individualnega svetovanja, delavnic in predavanj in tako prispevati k dvigu znanja o pomenu in kompetencah za izvajanje strokovno pravilnega namakanja ter k odločitvi kmetov za vstop v SPON – **v letu 2021.**
- Vzpostaviti SPON na državni ravni – **do 12/2021**

Pogled kmeta:

Zanimalo nas je ali lahko kakovost pridelka novejšega klona sorte Sauvignon, za namizno grozdje in vino, z namakanjem lažjih tal (lapor) izboljšamo v primeru poletnih suš. Predvidevamo, da se velikost jagod lahko nekoliko poveča, kožica postane mehkejša in je izplen mošta nekoliko drugačen. Projekt mi nudi možnost, da preizkusim svojo teorijo in jo s strokovno in tehnično podporo tudi izvedem v praksi.

Ivan Purgaj, Dragučova

Pogled svetovalca:

Namakanje je pozitiven tehnološki ukrep le v primeru, ko vodo uporabimo strokovno in varčno, za kar so potrebne znanje, veščina ter interdisciplinarno povezovanje. Prav slednjega si želimo še več.

Andreja Brence, KGZS-KGZ Novo mesto

Pogled raziskovalca:

Želimo si uvesti nove tehnologije in prakse pri kapljičnem namakanju hmelja ter optimizirati rabo vode ob izboljšanju količine in kakovosti pridelka. S tem se zmanjšajo izgube vode zaradi površinskega odtoka, iztekanja v podtalje, ter odvzemi iz različnih vodnih virov. Smo mnenja, da obstajajo rezerve pri izboljšanju upravljanja kapljičnega namakanja hmelja v smeri bolj učinkovite porabe vode, kar bo doseženo z uporabo SPON-a v okviru tega projekta.

Dr. Boštjan Naglič,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

Kontaktne podatke vodilnega partnerja:

doc. dr. Matjaž Glavan, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo, Center za urejanje kmetijskih zemljišč in agrohidrologijo; T: 00386 (0)1 320 3299; E: matjaz.glavan@bf.uni-lj.si

Spletna stran projekta: <http://www.bf.uni-lj.si/oddelek-za-agronomijo/o-oddelku/katedre-in-druge-org-enote/za-agrometeorologijo-urejanje-kmetijskega-prostora-ter-ekonomiko-in-razvoj-podezelja/urejanje-kmetijskega-prostora/eip-sodelovanje/>